

نظامنامه وکیل التجاره

در مطبعه حروفی ریاست شرکت رفیق طبع گردید

۱۲ میزان سال ۱۳۰۵

(۳۰۰) جلد

تعداد طبع ثالث

بسم الله الرحمن الرحيم

نظامنامه ماموریت

وکیل التجاره

قاعده

- (۱)- وکیل التجاره در همه وقت حضرت خداوند تعالی عزاسمه را حاضر و ناظر دیده ایفای وظایف خود را بدون اغراض نفسی بکمال صداقت و دیانت نموده با جمله تجار و اشخاصیکه رفت و آمد و معاملات شان بدائره وکیل التجارت باشد بحسن سلوک و انصاف گذاره و رفتار نماید، و با مأمورین ماتحت خود بوضع درست مناسبات آمریت خود را اجرا دارد.
- (۲)- محصول آرت که برای دولت گرفته میشود و حصه که از آن آرتی برای خود اخذ مینمود قوانینی که سابق برین مخصوص آرت جاری بود از ابتدای سال (۱۳۰۱) جملتاً لغو و منسوخ گردید.
- (۳)- وکیل التجاره مال تجار را آنچه از افغانستان برایش روانه دارند بقیمت مناسب بفروش برساند و اجناسیکه از آنجا برای آنها میخرد ساعی باشد که مال خوب واره دار باشد و بهر پوسته قیمت خرید و فروش جمیع مال تجارتي را به آنها اطلاع بدهد تا مستحضر باشند، بیجک و صورت حسابات شانرا دایم برای هر کدام روانه کرده حق هیچیک را از نقد و جنس نزد خود نگاه نکند.
- (۴)- طلب و ارسال و بیع و شرای اموال تجارتي تجار مفوض بمرضی و اختیار خود تاجر است که بدون توسط وکیل التجاره نیز خریداری و خواسته میتوانند فقط در باب ادخالات سند ارسالی باید بهمه حال امضای وکیل التجاره را دارا باشد و الا حکم گریزی داشته بموجب نظامنامه گمرک ضبط و مصادره میشود.
- (۵)- تاجرانیکه بذریعه وکیل التجاره اجرای معاملات تجارتي شان میشود در باب فروش و خرید مال بذریعه خط و یا پیغام تیلفون و تلگراف برای وکیل التجاره اجازه میدهند و بموجب اجازه خود صاحب مال وکیل التجاره خرید و فروش مال شان را میتواند.

(۶)- بار های تجارتي اخراجات تاجر های دولت بهیة افغانستان باستثنای اجناس و اشیای ممنوعه آنچه از راه سمت مشرقی میروند بسرحد دکه و هر قدر از راه سمت جنوبی میروند در دائره تجارتي پاره چنار تذکره آنها قید و ضبط میشود.

(۷)- وکیل التجاره نرخ خرید و فروخت عموم اشیاء و اجناس تجارتي باب افغانستان را بهر پوسته در وزارت تجارت و گمرک کابل و گمرک قندهار روانه کند.

(۸)- مال التجاره که بدائره وکیل التجاره میسند بست اروپا و بمبئی و کلکته و غیره توابع هندوستان را خواه در صندوق و خواه سانچه و گره بند باشد از قرار بارانه داخل تذکره علم و خبر نماید حاجت تفصیل جزو مال ندارد فقط خریداری پشاور را باید بالتفصیل و مشروح جزواً داخل تذکره نماید.

(۹)- در بار های مال خرید پشاور بتوسط مامورین ما تحت وکیل التجاره مهر سرعچ زده میشود.

(۱۰)- در گذشته تذکره روانگی بار های تجارتي را آرتی های سابقه در هفته دو روز میدادند در آینده وکیل التجاره هر روز تذکره علم و خبر را بدهد و معطلی نکند.

(۱۱)- وکیل التجاره در تذکره علم و خبر تاجریکه غیر معروف باشد نوشته میکند که تا دکه رفته میتواند و در دکه مالش محصول شود و یا ضامن وجه بقدر محصول مال خود بدهد و در تذکره اش مأمور دکه علامت ضامن گرفته گی را نشان بدهد.

در باب بارچلانی پشاور

قاعده

(۱)- چون سرجماعه و نفری تعلقه اش را دولت موجب لازمه میدهد آنها بهیچ نوع چیزی از کسی گرفته نمیتواند.

(۲)- سرجماعه نام نویس جمیع نفری کرایه کشهای داخلی را طایفه بطایفه قوم بقوم معه جای و مسکن و تعداد راسی مال شان معین کرده و بدارندگی و گذران هر کدام علم آورده اشخاصی را که در بی جادادی آنها مشتبه باشد از قبيله دار و قریه دار شان تصدیق خواسته و همه را سیاهه نموده نزد خود موجود داشته باشد باز سر کار و تاجر را باشخاص صاحب اعتبار و اعتماد خود بکرایه بدهد.

(۳)- بار و مال سرکاری و تاجر را سرجماعه اگر باشخاص بیجاداد و بی اعتبار داده بود و آنها مال را تلف نمودند و هستی آنها توان مال را پوره نکرد سرجماعه مسئول است.

(۴)- اجرت کرایه را که از پشاور در کابل می آید در هر بدرقه بقرار مروجه روز معلوم کند و تصدیق اجرت هر بدرقه را بامضای وکیل التجاره گرفته نزد خود نگهدارد و بهر پوسته اجرت کرایه را بوزارت تجارت و گمرک روانه دارد.

(۵)- کرایه کشیکه مال تجار را برساند باید که از همان تاجر صاحب مال رسید مال را گرفته در بازگشت، بسر جماعه نشان بدهد، و سر جماعه برای کرایه کشیکه رسید تاجر پرا که مال او را سابق برده بود بدست نداشته باشد هرگز دیگر بار کرایه ندهند.

(۶)- سرجماعه را باید که تعداد بارگیر کرایه را هر وقت نزد خود داشته باشد و در وقت بارچلانی اگر مال سرکاری بود نصف بارگیر به برداشتن مال سرکاری و نصف آن برای حمل بار تجار اشغال میشوند و در موقع فوق العاده اگر برای دولت بارگیر زیاد بکار بود وکیل التجاره بموجب اطلاعیکه قبلاً از طرف دولت برای او رسید باشد بسرجماعه خیر میدهد که دو ثلث بارگیر را برای مال سرکار و یک ثلث باقی را برای تجار و اگذار شود.

(۷)- درباب مال اخراجات که کرایه کش ها به کابل از تجار بکرایه میگیرند باید تجار در سندان سالی خود بتاریخیکه در آن بار را روانه میکند بنویسد، و کرایه کش را لازم که بر پشت همان تکت ارسالی تاجر که در دست دارد رسید گماشته او را حاصل داشته برسانیدن آن بتاجر مجبور است.

(۸)- در باب مال سرکاری که کرایه میشود باید مطابق نرخ روز بوده کم و زیاد نشود و شخصیکه برای بارچلانی و خریداری مال از طرف دولت مقرر شده باشد مناصفه کرایه را برای کرایه کش بذریعه سرجماعه داده و باقی آنرا سند بدهد، هنگامیکه مال را کرایه کش تحویل نموده باقیمانده کرایه آن بقرار نظامنامه از وزارت متعلقه او داده شود و اگر کمبود بر آمد بقرار قاعده (۹-۱۱) تاوان از کرایه کش گرفته شود.

(۹)- اگر بار تجارتي را وکیل التجاره و کوتی دار های پشاور گره بند و دامر و سرغچ و بست یورپ بکرایه کش بدهند و همچنان بحالت اصلی آورده بصاحب مال برساند کرایه کش مسئول نیست، و اگر در بین راه شکستنده شود و مال کمبود برآید ذمه وار کرایه کش است و تاوان بدهد همچنان در مال سرکاری هم اینقاعده نافذ است.

(۱۰)- اندازه باریخته که بکرایه می آورند بقرار ذیل است کرایه کش چون کرایه بار سرکار پرا موافق تجار میگیرد بار سرکار پرا هم باندازه باریخته مروجی حمل و نقل نماید.

رخت باب، بوره و کشمش وغیره:

اندازه بار اشتر - (۴۴) سیر.

بار یابو و قاطر - (۲۴) سیر.

بار مرکب - (۱۲) سیر.

اشیای قلیل الحجم و ثقیل الوزن:

اندازه بار اشتر - (۳۶) سیر.

بار یابو و قاطر - (۲۰) سیر.

(۱۱): وکیل التجاره و کوتی دارها و تجار هائیکه بار و مالی را که سرعچ و کره بند و دامر نباشد بسته و تسلیم کرایه کش میکنند. اگر چیزی وزنی باشد وزن نمایند و اگر عددی باشد بقرار عدد و بحضور کرایه کش مال را شمار و سپرد او نمایند و در خط و تکت خود نوشته نمایند که صاحب مال خود را پوره بگیرد و اگر کمبود برآید تاوان کمبود را کرایه کش بقرار نرخ روز بصاحب مال بدهد.

(۱۲)- در خصوص کرایه کش های علاقه غیر چون تذکره برایشان داده نمیشود بسرجماعه مطلق تعلق ندارد خود وکیل التجاره تسلی خود را از کلان شونندگان آنها حاصل نموده بقرار قواعد فوق اجرا دارد.

(۱۳)- تجار و ارتیها اگر بدون ذریعه وکیل التجاره و سرجماعه مال تجارتی خود ها را بوساطت کرایه کش روانه دارند و مال شان تلف شود وکیل التجاره و سرجماعه مسئول نیست، همچنین تلفات را دولت باز خواست نمیکند.

(۱۴)- در اجرای مال سرکاری وکیل التجاره آمر است بر سرجماعه و کرایه کش ها که موافق قواعد مذکوره معمول دارد.

موازی یازده فقره نظامنامه وظایف شخصی و چهارده فقره در باب بارچلانی برای وکیل التجاره بقرار فوق منظور است که بموجب آن امور محوله خود را معمول و اجرا دارد.